

Participium budoucího času

I. AKTIVNÍ:

Odvozování:

kmen infinitivu + **-s-** + **-iant-** + #

K srovnání:

-s- = sufix futura finitních sloves (kelti – kels; mylėti – mylės);

-nt- = sufix aktivního participia prezentu (srov: rašantis; mylintis)

– koncovky: pro maskulina **-is** (adj. vzor *geresnis*)

pro feminina **-i** (adj. vzor *saldi*)

Predikativní tvary:

jsou totožné s krátkými tvary maskulin v nominativu plurálu:

būsią; lysią; snigsią (v překladu „ono něco bude; ono bude pršet; ono bude sněžit“)

Asimilace s, z, š, ž (stejně jako u finitních sloves ve futuro):

s + s = s (ves-ti → ves + siantis /-i → vesiantis / -i)

z + s = s (megz-ti → megz + siantis /-i → megsiantis / -i)

š + s = š (neš-ti → neš + siantis /-i → nešiantis / -i)

ž + s = š (vež-ti → vež + siantis /-i → vešiantis / -i)

Používání:

1. Pro vyjadřování VEDLEJŠÍ ČINNOSTI subjektu, kdy sekundární činnost (vyjádřená participiem) upřesňuje primární činnost (vyjádřenou finitním slovesem). Tyto konstrukce vytváří jen omezená skupina sloves označujících mluvení, přemýšlení nebo cítění, např. *sakyti* (říct), *manyti* (myslet si), *jausti* (cítit) aj. Participiální konstrukce je v tomto případě syntaktickým ekvivalentem vedlejší věty:

Aš pasisiūliau parvešiąs kolegą namo. (Nabídl jsem se, že odvezu kolegu domů, srov. *pasisiūliau, kad parvešiu*.)

Bibliotekininkė sakė negalėsianti jai duoti šios knygos. (Knihovnice říkala, že nebude moci dát jí tuto knihu, srov. *sakė, kad negalės*.)

2. Používání ve funkci PREDIKÁTU vyjadřuje nepřímou řeč (jedná se o tzv. kategorii evidenciality):

(m): *Pusbrolis važiuosiąs dirbti į Airiją.* (Bratranec prý pojedle pracovat do Irska.)

(f): *Ji keliausianti į Tibetą.* (Ony prý odcestuje do Tibetu.)

(pred): *Kitais metais reikšią dukrą leisti į universitetą.* (V příštím roce prý bude třeba dát dceru na univerzitu.)

3. Ve funkci ATRIBUTU (málo frekventovaný výskyt):

Ateisiančios žiemos ilgumo nežinome. (Nevíme, jak dlouhá bude **nadcházející** zima.)

Apie atvažiuosiantį svečią sužinojome, kad tai labai įdomus žmogus. (O **přijíždějícím** hostu jsme se dozvěděli, že to velmi fascinující osobnost.)

II. PASIVNÍ

Odvozování:

kmen infinitivu + **-si-** + **-m-** + # (**-as, -a**):

mylėsimas, mylėsima; darysimas, darysima; nešimas, nešima; būsimas, būsima

K srovnání

-si- = sufix futura (srov.: kelti – kels; mylėti – mylės);

-m- = sufix pasivního participia prezentu (srov.: daromas; nešamas);

– koncovky: pro maskulina **-as** (adj. vzor *geras*)
pro feminina **-a** (adj. vzor *gera*)

Predikativní tvary:

vytvářejí se podle adjektivního vzoru: mají koncovku **-a**; prozodickou charakteristiku přebírají od maskulinního tvaru: *rašysima; kalbėsima* (v překladu „ono bude něco napsáno, něco řečeno“)

Asimilace s, z, š, ž (stejně jako u finitních sloves ve futuro):

s + s = s (ves-ti → ves + siantis /-i → vesiantis / -i)

z + s = s (megz-ti → megz + siantis /-i → megsiantis / -i)

š + s = š (neš-ti → neš + siantis /-i → nešiantis / -i)

ž + s = š (vež-ti → vež + siantis /-i → vešiantis / -i)

Používání:

1. Ve funkci ATRIBUTU se velmi často se používá jediný tvar tohoto participia: *būsimas, -a*, který ztratil význam pasivu a znamená „budoucí“, „nadházející“:

Mano būsimoji žmona. (Moje budoucí choť.)

Būsimasis studentas. (Budoucí student.)

Būsimasis laikas. (Budoucí čas, tzn. futur – gramatický termín.)

U ostatních sloves se aktivní participia futura používají jen okrajově, např. *Aptarėme dirbsimus darbus.* („Probrali jsme práce, které bude třeba provést.“)

2. Ve funkci PREDIKÁTU se tyto tvary používají velmi vzácně:

Daktaras pasakė, kad Petro po savaitės pasveiksima. (Doktor řekl, že on se Petr po týdnu uzdraví.)

Jos gyvensima ilgai ir laimingai. (Ona prý bude žít dlouho a šťastně.)